

תוכן העניינים

ז	עם הספר
טו	פתח דבר
1	מבוא
5	פרק א: העיירה רוז'ינוי ומשפחת פינס
5	תולדות העיירה רוז'ינוי
7	הקהילה היהודית ברוסיה במחצית השנייה של המאה התשע-עשרה
8	משפחת פינס ברוז'ינוי
9	שנותיו הראשונות של יחיאל מיכל פינס
10	משפחת ריבלין ומשפחת לוריא
11	נישואי יחיאל מיכל פינס וחיה ציפה (ציפורה)
12	הקהילה היהודית במוהילב
12	משפחת ריבלין, משפחת צוקרמן ומשפחת לוריא ממוהילב
12	הקמת המשפחה והמגורים במוהילב
14	העלייה לארץ
15	פרק ב: פינס ותולדות היישוב היהודי בארץ ישראל
15	יהדות ליטא וארץ ישראל
15	תיקון חברה במשבר
17	הפנייה ללאומיות
18	מודרנה ולא פילנתרופיה
19	קדושת הארץ
20	פרק ג: בין היישוב הישן ליישוב החדש
20	נציג "קרן מזכרת משה מונטיפיורי"
22	אזהרות והמלצות לפני היציאה לדרך
23	קבלת המינוי והיציאה לדרך
24	ההתקבלות בארץ
27	תחילת העבודה בארץ כנציג "קרן מזכרת משה מונטיפיורי"
28	הביקורת של פינס על בית הספר "מקווה ישראל"
28	הביקורת על פינס בשנה הראשונה לעבודתו כנציג "קרן מזכרת משה מונטיפיורי"

30	הצעות פינס לוועד "קרן מזכרת משה מונטיפיורי" בלונדון
32	הקמת החברה להתיישבות
32	החרם הראשון על פינס
33	החרם השני על פינס
37	משפחת פינס בירושלים
40	פרק ד: המשך הפעילות הציבורית של פינס בארץ ישראל
40	הקמת החברה "תחיית ישראל"
43	המאבק במיסיון
43	פינס והביל"ויים
45	מכתב לעולה
45	פינס מדווח ליהודי רוסיה על המצב בארץ
48	נציג "קרן מזכרת משה מונטיפיורי": סיום התפקיד
49	נציג "חובבי ציון" בארץ ישראל
51	חבר הוועד ביפו
52	פעילות ועד "חובבי ציון" וועד קהילת יפו
52	תחומי הפעילות של פינס כנציג הוועד האודסאי
53	עמדותיו של פינס בעניין העלייה לארץ והמועמדים המתאימים לעלייה
55	פינס והביקורת על "בני משה"
57	"חברת ישוב ארץ הקודש" ולשכת "בני ברית"
59	פינס ואליעזר בן-יהודה
65	פרק ה: הנהגת היישוב הישן
65	החזרה לירושלים
68	הכנסייה הארץ ישראלית בזיכרון יעקב
71	פולמוס אוגנדה
72	הבחירה בחכם באשי
73	בחירת רב לקהילה האשכנזית בירושלים
74	פרק ו: פינס הפולמוסן
74	התגבשות הרעיונות של פינס ופולמוסים ראשונים
75	פרשיית אתרוגי קורפו
79	התיקונים בדת
81	הפולמוס עם ליליינבלום
85	הפולמוס עם י"ל גורדון
85	הפולמוס עם הרב גימפל יפה
86	הפולמוס עם שמואל הולדהיים

87	הפולמוס עם יעקב ליפשיץ
87	פרשת מקווה ישראל
88	פרשת בית המדרש לתורה ומלאכה
89	פרשת הרטוב והמיסיון
89	פינס ולבונטין
90	פרשת הביל"ויים
92	פרשת השמיטה
95	אחד העם ו"בני משה"
97	הקמת המזרח"י
97	הפולמוס עם "בני משה"
104	פינס והאחים טפליצקי
106	ההשתלבות המחורשת של פינס ביישוב הישן
106	מינוי יושב ראש לוועד הפועל ביפו
107	הפולמוס עם אברהם יעקב סלוצקי
107	הפולמוס עם היישוב הישן
108	"כולל אמריקה"
108	העלייה השנייה
109	הפולמוס נגד הרב יעקב מאיר
109	הרבנות
113	תפקיד הרב
115	פרק ז: פינס ותולדות הספרייה הלאומית
115	שליבים ראשונים בהקמת "בית אוסף הספרים אשר למונטיפיורי"
116	בית הספרים לבני ישראל
117	בית הספרים מדרש אברבנאל
118	בית הספרים הכללי לבני ישראל "מדרש אברבנאל" ו"גנזי יוסף" בירושלים
119	ספרייה אחת
120	המאבקים על הנהגת הספרייה
121	תרומת פינס להקמת הספרייה ולתפעולה
123	תרומת יוסף חזנוביץ' להקמת הספרייה ולעושר ספריה
124	פעילות הספרייה
124	גיוס תרומות
128	חבלי לידה: הספרייה מראשיתה ועד מלחמת העולם הראשונה
131	פרק ח: פינס והלשון העברית
131	פעילות פינס בוועד הלשון העברית
131	חידוש מילים: משנתו הסדורה של פינס

133	חידושי פינס
140	עמדת פינס בנושא הסגנון העברי
140	הערכה לפועלו של פינס בתחום הלשון: תחדישו וסגנונו
141	המתנגדים לדרכו של פינס בחידוש השפה
144	פינס ובן־יהודה והשפה העברית
145	פרק ט: עמדות פינס בענייני חברה, כלכלה, משפט ולאומיות
145	המצב החברתי־כלכלי של יהדות ליטא ורוסיה הלבנה
147	הדין העברי והדין הכללי
148	צעדים ראשונים בגיבוש השקפה לאומית
149	תורת החינוך בארץ ישראל
151	משנתו החינוכית של פינס
156	בין יהודים לגויים
157	חילון
157	היחס למנהג ולהלכה
157	משנת ארץ ישראל
158	תמיכה ביישוב הארץ
159	ירושלים
160	פרק י: פעילות ספרותית
160	פינס העיתונאי והכותב
161	ילדי רוחי
163	פינס המתרגם
164	פינס העורך והמגיה
165	השפעה ערבית
165	שירת פינס
171	פרק יא: מות פינס ודברים לזכרו
171	שנים אחרונות ופטירה
173	הספרים בעיתונות
178	פרק יב: סיכום
180	פרק יג: נספחים
180	1. מתוך הקונטרס "עמק ברכה" מאת הרב דוד פרידמן
180	2. נוסח החרם על פינס בעקבות ייסוד מוסד חינוכי בירושלים
181	3. התפילה שחיבר פינס לברון רוטשילד
181	4. הקול הקורא שפרסם פינס כדי לעורר את הלבבות לעלייה ארצה

183	רשימת הקיצורים
183	א. מקורות ומחקרים
191	ב. ארכיונים
191	ג. רשימת עיתונים
193	רשימת התצלומים
195	מפתח כללי